

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 95 0 Rs 054940 21 Rev
Banjaluka, 08.3.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u Banjaluci, u vijeću sastavljenom od sudija: Senada Tice, kao predsjednika vijeća, Biljane Tomić i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja S.B. iz B., koga zastupa punomoćnik D.Š., advokat iz T., protiv tuženog ZP H.n.t. a.d. T., koga zastupa punomoćnik J.M., advokat iz T., radi zaštite prava iz radnog odnosa, odlučujući o reviziji tuženog izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Trebinju, broj: 95 Rs 054940 20 Rsž 2 od 25.11.2020. godine, na sjednici održanoj dana 08.3.2022. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Presudom, i rješenjem o ispravci te presude, Osnovnog suda u Trebinju, broj: 95 0 Rs 054940 19 Rs 2 od 06.3.2020. godine, odbijen je zahtjev tužitelja da se utvrdi da je nezakonit otkaz Ugovora o radu na neodređeno vrijeme broj: ... od 03.11.2008. godine, koji je tuženi dao tužitelju, slijedom čega bi se naložilo tuženom da tužitelja vrati na rad i rasporedi ga na poslove koje je obavljao prije otkaza ugovora o radu ili na druge poslove koji odgovaraju njegovim stručnim i radnim sposobnostima i da mu isplati naknadu na ime izgubljene plate i drugih primanja na koje ima pravo prema opštem aktu i ugovoru o radu, za period od 27.02.2018. godine, kao dana prestanka radnog odnosa, do vraćanja na rad i nadoknadi mu troškove postupka. Obavezan je tužitelj da tuženom naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 8.559,10 KM.

Presudom Okružnog suda u Trebinju, broj: 95 Rs 054940 20 Rsž 2 od 25.11.2020. godine, žalba tužitelja je uvažena i prvostepena presuda preinačena tako da je usvojen tužbeni zahtjev, te utvrđeno da je nezakonit otkaz ugovora o radu na neodređeno vrijeme broj: ... od 03.11.2008. godine, koji je tuženi dao tužitelju i naloženo tuženom da tužitelja vrati na rad i rasporedi ga na poslove koje je obavljao prije otkaza ugovora o radu ili na druge poslove koji odgovaraju njegovim stručnim i radnim sposobnostima i da mu isplati naknadu na ime izgubljene plate i drugih primanja na koje ima pravo prema opštem aktu i ugovoru o radu, za period od 27.02.2018. godine, kao dana prestanka radnog odnosa, do vraćanja na rad. Obavezan je tuženi da tužitelju nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 10.615,75 KM.

Tuženi blagovremenom revizijom pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se osporena presuda preinači tako da se odbije žalba tužitelja i prvostepena presuda održi na snazi.

Tužitelj nije odgovorio na reviziju.

Revizija nije osnovana.

Predmet postupka je zahtjev tužitelja da se utvrdi da je nezakonit otkaz ugovora o radu na osnovu kojeg mu je prestao radni odnos kod tuženog, da se obaveže tuženi da ga vrati na rad i rasporedi na odgovarajuće poslove i naknadi mu sva primanja po osnovu rada, od dana prestanka radnog odnosa do vraćanja na posao, uz naknadu troškova parničnog postupka.

Tokom postupka pokazalo se nespornim da je tuženi donio sporno rješenje broj: ... od 23.02.2018. godine kojim je tužitelju izrečena mjera prestanka radnog odnosa i otkazan mu ugovor o radu na neodređeno vrijeme, koji je zaključio sa tuženim dana 03.11.2008. godine, zbog toga što je dana 24.11.2017. godine, svojom krivicom, učinio težu povredu radne obaveze iz člana 179. stav 2. tačka 6. Zakona o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 1/16 i 66/18 – u daljem tekstu: ZR), na način da se „nasilnički ponašao prema poslodavcu, drugim radnicima i trećim licima za vrijeme rada“, kao i povrede radne discipline iz člana 95. stav 2. tačka 10. i 11. Kolektivnog ugovora MH „Elektroprivrede RS“, jer se „neprimjereno ponašao van radnog mjesta pri obavljanju aktivnosti u vezi sa radom“, te se „nije pridržavao drugih pravila ponašanja zaposlenih na radu i u vezi sa radom, propisanih aktom poslodavca, a to ponašanje je takvo da ne može da nastavi rad kod poslodavca“. U obrazloženju istog rješenja za navedene povrede radne dužnosti je rečeno da su počinjene tako što se tužitelj „na najprimitivniji i najvulgarniji način nasilnički ponašao prema poslodavcu, koristeći oglasnu tablu preduzeća i za nasilničko ponašanje prema trećim licima, jer je lijevio papire neprimjerenog, nedoličnog i uvredljivog sadržaja, kojim se vrijeđa autoritet, ličnost i dostojanstvo trećeg lica, uvaženog narodnog poslanika Narodne skupštine Republike Srpske“, te da se navedenim radnjama „neprimjereno ponašao u radno vrijeme i van radnog mjesta, prilikom dolaska na zakazani sastanak Sindikata preduzeća“ i nije se pridržavao pravila ponašanja zaposlenih na radu i u vezi sa radom, propisanih aktom poslodavca, a to ponašanje je takvo da ne može da nastavi rad kod poslodavca“.

Tužitelj je protiv navedenog rješenja bezuspješno vodio postupak interne zaštite kod tuženog, kao poslodavca i pred Agencijom za mirno rješavanje radnih sporova (koji je obustavljen), te je blagovremenom tužbom pokrenuo i ovu parnicu. Nezakonitost spornog otkaza, odnosno odluke poslodavca kojom mu je otkazan ugovor o radu, vidi u činjenici da se u njoj izreci uopšte ne navodi činjenični opis radnji izvršenja povreda radne dužnosti, niti se iz njenog obrazloženja može zaključiti koje njegove radnje i ponašanje predstavljaju povredu radne dužnosti. Smatra da mu je na taj način uskraćeno pravo na odbranu, jer nije znao šta mu se stavlja na teret. Nadalje ističe da je dana 24.11.2017. godine, bio na godišnjem odmoru, pa da bilo koja radnja učinjena tog dana nije učinjena na radu ili u vezi sa radom što je osnovni uslov za postojanje disciplinske odgovornosti, te da se oglasna tabla, na koju su „stavljani papiri“ nalazi na ulazu u krug tuženog i predstavlja javnu površinu koju je svako mogao koristiti (i koristio je) za objavljivanje i lijepljenje obavještenja različitog sadržaja, što je dokumentovao slikom te oglasne table, na kojoj je istaknut propagandni materijal političkih stranaka i jedna smrtovnica.

Prvostepeni sud je, cijeneći iskaze svjedoka R.M. (koja je izjavila da predmetna oglasna tabla pripada tuženom i da služi za obavještanje radnika tuženog) i N.P. (koji je označenog dana skinuo sa oglasne table „papire“ koje je stavio tužitelj i predao ih Upravi preduzeća), našao da postoje radnje disciplinskog prekršaja koje se tužitelju stavljaju na teret spornom odlukom tuženog, pa kako je tuženi pravilno sproveo disciplinski postupak i nije tužitelju uskratio pravo na odbranu, da je pobijana odluka zakonita, slijedom čega odbija sve zahtjeve tužitelja.

Nasuprot tome, odlučujući o žalbi tužitelja, drugostepeni sud nalazi da tuženi nije, kako propisuje odredba člana 187. ZR, dokazao da postoje razlozi za otkaz ugovora o radu tužitelju, odnosno da nije dokazao da je tužitelj počinio težu povredu radne dužnosti koja bi opravdavala donošenje odluke o prestanku radnog odnosa, koju propisuje odredba člana 140. stav 2. tačka 3. ZR, slijedom čega utvrđuje nezakonitost spornog otkaza, te posljedično tome usvaja i ostale zahtjeve tužitelja.

Odluka drugostepenog suda je pravilna i navodima revizije nije dovedena u bilo kakvu sumnju.

Težom povredom radnih obaveza smatra se takvo ponašanje radnika na radu ili u vezi sa radom kojim se nanosi ozbiljna šteta interesima poslodavca, kao i ponašanje radnika iz koga se osnovano može zaključiti da dalji rad radnika kod poslodavca ne bi bio moguć (član 138. stav 1. ZR). Povreda radne obaveze nije uslovljena ni vremenski ni prostorno.

Prema odredbi člana 137. stav 1. ZR, radnik je dužan da se na radu pridržava obaveza propisanih zakonom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu i ugovorom o radu i da svoje radne obaveze izvršava na način kojim neće onemogućavati ili ometati druge radnike u izvršavanju njihovih radnih obaveza. Radnik stupanjem na rad preuzima obaveze i radne dužnosti a ako ih svojom krivicom ne ispunjava čini povredu radne obaveze. Dužnosti na radu ili u vezi sa radom obuhvataju ukupno ponašanje radnika, a ne samo izvršavanje radnih obaveza neposredno vezanih za proces rada i faktičko prisustvo radnika na radnom mjestu.

Proizlazi, da disciplinska odgovornost nije striktno vezana za mjesto i vrijeme rada, pa radnik može učiniti povredu radne obaveze i van radnog ambijenta i vremena. Drugačije rečeno, radnik ne odgovara samo za povrede radnih obaveza učinjene u radnom vremenu ili prostoru rada, već i za postupke učinjene izvan tog vremena, odnosno prostora – ali samo pod uslovom da su ti postupci u vezi sa radom – zbog čega je potpuno irelevantno da li je tužitelj kritičnog dana bio na odmoru ili na sindikalnom sastanku i da li predmetna oglasna tabla predstavlja svojину tuženog, u kakvim navodima se revizija gotovo iscrpljuje.

Drugostepeni sud pravilno rezonuje kada kaže da se o krivici radnika može suditi na pouzdan način samo ako rješenje o njegovoj odgovornosti, između ostalog, sadrži činjenični opis radnje i pravnu kvalifikaciju povrede radne dužnosti koja mu se stavlja na teret, odnosno da ta radnja mora biti tačno činjenično opisana po mjestu, vremenu i načinu izvršenja.

U konkretnom slučaju, navodi – „nasilnički ponašao prema poslodavcu, drugim radnicima i trećim licima za vrijeme rada“ – „neprimjereno ponašao van radnog mjesta pri obavljanju aktivnosti u vezi sa radom“ – „nije pridržavao drugih pravila ponašanja zaposlenih na radu i u vezi sa radom, propisanih aktom poslodavca, a to ponašanje je takvo da ne može da nastavi rad kod poslodavca“, sadržani u izreci pobijanog rješenja, nisu konkretizovali radnju koja bi se mogla ocjeniti kao

povreda radne obaveze. Nije navedeno u čemu se ogleda nasilničko ponašanje tužitelja i prema kome, te koji je akt poslodavca (kojim je propisano određeno ponašanje) povrijedio. Tuženi je, naime, pri opisu povreda radnih obaveza koje su stavljene na teret tužitelju, samo citirao njihov zakonski naziv, odnosno opis iz naprijed navedenog Kolektivnog ugovora, bez označavanja i opisa konkretnih protivpravnih radnji izvršenja koje bi predstavljale bitna obilježja tih povreda, kako pravilno obrazlaže i drugostepeni sud.

Prema tome, sporno rješenje, kojim je tužitelju otkazan ugovor o radu, nije sačinjeno u skladu sa odredbom člana 185. stav 1. ZR, što takođe upućuje na njegovu nezakonitost.

Konačno treba reći i slijedeće. Papiri koje je svjedok N.P. skinuo sa oglasne table potvrđujući da ih je stavio tužitelj (koji je tokom postupka tvrdio da nije, ali navodima žalbe ukazuje na suprotan zaključak) jesu neprimjerenog i uvredljivog sadržaja. Takvo ponašanje nije primjereno civilizovanom i kulturnom čovjeku i za svaku je osudu. Međutim, i pod uslovom da nema nikakve sumnje da ih je stavio tužitelj i da je njihov sadržaj jasno označen u spornom rješenju, takva radnja se ne bi mogla, saglasno odredbi člana 138. stav 1. ZR, kvalifikovati kao teža povreda radnih obaveza, jer nije učinjena na radu ili u vezi sa radom, niti se na bilo koji način može dovesti u vezu sa tuženim a onda i sa nanošenjem ozbiljne štete tuženom, kao poslodavcu.

Zato drugostepeni sud nije pogriješio kada je sudio kao u izreci pobijane presude, pa kako ni revizioni navodi tuženog nisu mogli ishoditi drugačiju odluku, revizija je odbijena temeljem odredbe člana 248. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13).

Predsjednik vijeća
Senad Tica

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić